

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг 2022 йил биринчи ярим йиллик иш режасининг 1-чорадаги ижроси юзасидан АХБОРОТ

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси (кейинги ўринларда – Комиссия, МСК) 2022 йил биринчи чорада ўз фаолиятини Комиссиянинг 2021 йил 29 декабрдаги 1158-сон қарори билан тасдиқланган Марказий сайлов комиссияси фаолиятининг асосий йўналишлари ва 2022 йилдаги устувор вазифаларидан келиб чиқиб, 2022 йилнинг биринчи ярим йиллигида амалга ошириладиган тадбирлар режаси”га мувофиқ амалга оширди.

Биринчи чорада Комиссиянинг 3 та йиғилиши ўтказилиб, 5 та қарори қабул қилинди. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг 1 нафар депутати ҳамда Олий Мажлис Сенатининг 2 нафар аъзоси Ўзбекистон Республикаси Президентининг тегишли Фармонларига мувофиқ бошқа раҳбарлик лавозимларига тайинланганлиги муносабати билан, уларнинг ваколатлари муддатидан илгари тугатилди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 февралдаги ПФ-80-сон Фармонига асосан Г.М.Маъруфова ҳамда 2022 йил 1 мартдаги ПФ-85-сон Фармонига асосан З.Б.Махкамвалар Сенат аъзоси этиб рўйхатга олинди.

Шунингдек МСКда кадрлар салоҳиятини ошириш, уларни ижтимоий-иқтисодий қўллаб қувватлаш, ходимларни хизмат сафарига юбориш ва ваколатга доир бошқа масалалар юзасидан Комиссия Раисининг 46 та Фармойишлари қабул қилинди.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари билан ишлаш, Марказий сайлов комиссиясининг ҳуқуқий ҳужжатларини тизимлаштириш йўналишида:

Ривожланган хорижий давлатларнинг сайлов ва референдумларни ташкил этувчи органлари фаолиятини тартибга солувчи регламентлар таҳлил қилинди. Илғор тажрибанинг миллий қонунчилик ва амалиётга мос жиҳатларини эътиборга олган ҳолда Комиссиянинг янги таҳрирдаги Регламенти лойиҳаси ишлаб чиқилди ҳамда комиссия аъзолари ва эксперт гуруҳига ўрганиб чиқиш учун тақдим этилди. Мазкур Регламент лойиҳаси Комиссиянинг навбатдаги йиғилиши кун тартибига тасдиқлаш учун киритилиши режалаштирилди.

Шунингдек, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳасини ишлаб чиқиш ва келишишнинг ягона электрон тизими орқали Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тақдим этилган “Жиноят-процессуал кодекси”нинг янги таҳрирдаги лойиҳаси, “Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий қонуни лойиҳаси, Ўзбекистон Республикаси Олий суди томонидан тақдим этилган “Давлат органлари билан муносабатларда фуқаролар ва тадбиркорлик

субъектлари ҳуқуқларининг самарали ҳимоя этилишини таъминлаш бўйича қўшимча чоралар кўрилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳаси, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси томонидан тақдим этилган “Жиноят кодекси”нинг янги таҳрирдаги лойиҳаси Марказий сайлов комиссияси томонидан батафсил ўрганиб чиқилиб, асослантилган таклиф ва тавсиялар қонун ижодкорларига тақдим этилди.

Сайлов жараёнлари ва сайлов қонунчилигини қўллаш амалиётини такомиллаштириш йўналишида:

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш жараёнларида юзага келган муаммолар ва камчиликлар таҳлил қилинди, умумлаштирилди ва уларни бартараф этиш бўйича таклиф ва тадбирлар ишлаб чиқилди. Ушбу таклиф ва тадбирлар келгусида сайлов қонунчилигини янада такомиллаштириш ва сайловларни ташкил этиш ва ўтказиш амалиётида қўллаш учун ишчи тартибида маълумланди.

Марказий сайлов комиссияси томонидан 1, 4-5 март кунлари “Бўшаб қолган ўринларга маҳаллий Кенгаш депутатлари сайловини ўтказишнинг долзарб масалалари” мавзусидаги ўқув семинари ташкил этилди.

Унда Қорақалпоғистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси, Тошкент шаҳар, вилоятлар, туман (шаҳар) сайлов комиссиялари раиси, раис ўринбосари, котиби, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Аппарати раҳбари, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар, туман (шаҳар) Кенгаши Котибияти мудирлари (жами 844 нафар) иштирок этди.

Ўқув семинар видеоконференция шаклида, тингловчиларнинг сайловга оид мавзулар юзасидан баҳс-мунозарага киришиши, ўз амалиётидан келиб чиққан ҳолда ечим ва таклифларини тақдим этиши заминида ўтди.

Ўқув семинар якуни бўйича маълумотнома, келиб тушган саволлар жадвали (26 та савол) ва муаммоли вазиятларни бартараф этиш юзасидан асосли таклифлар тайёрланиб, Комиссиянинг келгуси фаолиятига тадбиқ этиш учун йўналтирилди.

Комиссиянинг ишчи гуруҳи томонидан 10-16 март кунлари Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида халқ депутатлари вилоят (туман ва шаҳар) Кенгашларига сайлов ўтказувчи сайлов комиссиялари томонидан Сайлов кодекси нормаларининг бир хилда қўлланилиши ҳамда маҳаллий Кенгашларнинг бўшаб қолган ўринларига сайловларни ташкил этиш ва ўтказиш амалиёти, шунингдек, сайлов жиҳозларининг сақланиш ҳолати ўрганилди. Ўтказилган ўрганиш якунлари бўйича Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятида аниқланган камчиликларни бартараф этиш ва сайлов комиссияларнинг фаолиятини такомиллаштириш юзасидан амалий тавсиялар берилди.

Комиссиянинг навбатдаги йиғилишида ушбу масалаларни атрофлича муҳокама қилиниб, Комиссиянинг қарорларини қабул қилиш режалаштирилган.

Марказий сайлов комиссияси фаолиятининг очиқлигини таъминлаш, сайлов тизими ва сайлов жараёнларини кенг ёритиш, жамоатчилик билан алоқаларни мустаҳкамлаш йўналишида:

Комиссия аъзолари ва бўлим ходимлари ҳамкорлигида 2021 йил 24 октябрда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови яқунларига бағишланган ҳисоботи нашрга тайёрланди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш борасида олиб борилган ахборот кампанияси Комиссия ишчи гуруҳи томонидан атрофлича таҳлил қилинди ҳамда сайловларда ахборот-тушунтириш ишларини олиб бориш бўйича ахборот стратегиясининг асослари ишлаб чиқилди.

Комиссия Матбуот хизмати самарадорлигини ошириш мақсадида Марказий сайлов комиссияси Матбуот хизмати фаолиятини ташкил этиш концепцияси ишлаб чиқилди.

Комиссиянинг 2022 йил биринчи ярим йилликка медиа-режаси ишлаб чиқилди ва ижрога қаратилди ва ҳозирда унинг самарали ижроси таъминланиб келмоқда.

Марказий сайлов комиссиясининг расмий веб-сайтига Комиссия аъзолари ва Котибияти бўлимлари томонидан маълумот ва ахборотларни жойлаштириш тартиби ва механизмларини ўз ичига олган Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг расмий веб-сайти тўғрисидаги низом Комиссия Раисининг 2022 йил 18 март кундаги фармойиши билан ижрога қаратилди.

Марказий сайлов комиссияси фаолиятига ва сайлов жараёнларига ахборот-коммуникация технологияларини жорий қилиш йўналишида:

Комиссия Раисининг 2022 йил 1 мартдаги Фармойиши билан Марказий сайлов комиссияси ҳузурида Сайлов жараёнини бошқариш ахборот тизимини янада такомиллаштириш бўйича ишчи гуруҳини ташкил этилди. Ишчи гуруҳ томонидан СЯЭРни такомиллаштириш борасида хорижий давлатлар тажрибаси ва уларни Ўзбекистон шароитида жорий этиш бўйича асосланган таклифларни ўз ичига олган таҳлилий материаллар тайёрланди.

Мазкур таклифлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги ПФ-60 сонли Фармони билан тасдиқланган Давлат дастурининг 27-банди ижроси юзасидан Сайловчилар ягона электрон рўйхати ва Сайлов жараёнларини бошқариш ахборот тизимини янада такомиллаштириш бўйича

қўшимча чора-тадбирларни назарда тутувчи Президент қарори лойиҳасига киритиш режалаштирилди.

Сайлов жараёнларига замонавий ўқув технологиялари ва услубий ёндашувларни тадбиқ этиш йўналишида

Сайлов комиссиялари аъзоларининг малакасини ошириш концепциясининг ижросини таҳлил қилиш ва келгусида унинг самарадорлигини ошириш мақсадида 2021 йилда Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлов кампаниясида сайлов комиссиялари аъзоларини ўқитиш учун жалб қилинган 10 нафар малакали экспертлар ва 56 нафар республика тренерлари билан онлайн мулоқот ўтказилди.

Муҳокама натижаларига кўра олинган таклифлар асосида Марказий сайлов комиссияси, Олий ва ўрта махсус таълим ва Халқ таълим вазирлиги билан ҳамкорликда, “Участка сайлов комиссиялари аъзоларининг фаолиятини самарали ташкил этиш” махсус курси бўйича Халқ таълим вазирлиги учун 10 соатлик ўқув дастури, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги учун 20 соатлик ўқув дастури ишлаб чиқилди ва профессор-ўқитувчиларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсларида жорий этиш учун ушбу вазирликларга юборилди.

Профессор-ўқитувчиларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсларига жорий этиш учун мазкур ўқув дастури асосида қўшимча материаллар — назорат саволлари билан бирга 10 та маъруза матни, 10 та тақдимот материаллари (слайд, инфографика, видеоролик) ва 557 та тест мажмуаси ҳам тақдим этилди. Ушбу материаллар эксперт гуруҳларида муҳокама қилиниб келгуси сайловларда ўқув дастури ва ўқув-услубий материалларни тайёрлашда асосий эътиборни УСК аъзоларининг бевосита кундалик фаолиятидаги назарий билим ва амалий кўникмаларини юксалтиришга қаратилиши, янада самарали бўлиши ҳақида хулоса қилинди.

Ўқув ва услубий материаллар таҳлили асосида Сайлов қонунчилиги ва амалиёти бўйича ўқув дастурининг такомиллаштирилган лойиҳаси тайёрланди. МСК ишчи гуруҳи олдида ушбу ўқув дастури лойиҳасини асос сифатида қабул қилиб, келгусида сайлов қонунчилигига киритиладиган ўзгартиш ва қўшимчаларни инобатга олган ҳолда янги ўқув материалларини тайёрлаш вазифаси юклатилди.

Халқаро ҳамкорлик йўналишида:

Ҳисобот даврида Марказий сайлов комиссиясининг халқаро ҳамкорлари – Парламент тадқиқотлари халқаро маркази (ICPS), Европа сайлов ташкилотчилари уюшмаси (ACEEEO), Бутунжаҳон сайлов органлари ассоциацияси (A-WEV), Сайлов тизимлари халқаро фонди (IFES), АҚШ халқаро тараққиёт агентлиги (USAID), Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги (JICA), Корея халқаро ҳамкорлик агентлиги (KOICA), Бирлашган Биллатлар

ташкilotининг ТД (ПРООН) ҳамда хорижий давлатлар сайлов органлари билан ўзаро ҳамкорлиги самарали давом эттирилди. Хусусан:

3 февралда — Европа сайлов ташкilotчилари уюшмаси (АСЕЕЕО) томонидан ўтказилган **“Бутунжаҳон сайлов куни 2022”** мавзусидаги тадбирда МСК вакилларининг онлайн иштироки таъминланди.

9 февралда — МСК мутасадди вакиллари ва Сайлов тизимлари халқаро фонди IFES экспертлари иштирокида онлайн учрашув ўтказилиб, ўзаро ҳамкорликнинг истиқоллари муҳокама қилинди.

16 февралда — Парламент тадқиқотлари халқаро маркази (ICPS) томонидан ўтказилган **“Сайлов технологиялардаги инновациялар: 2030-йилларда технологиядан фойдаланиш қандай кўринишга эга бўлади?”** мавзусидаги тадбирда МСК Халқаро ҳамкорлик бўлими ва Ахборот-коммуникация технологиялари бўлими бошлиғининг онлайн иштироки таъминланди.

23 февралда — Марказий сайлов комиссиясида Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги (ЈКА)нинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси вакиллари билан учрашув ўтказилди. Унда Япония халқаро ҳамкорлик агентлигининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси вакиллари Такамура Ёшимаса, Омори Шун, Шарипов Шарифзодалар, Марказий сайлов комиссияси томонидан раис ўринбосари Б.Кучкаров, комиссия аъзоси Г.Рахимова бўлими бошлиғи М.Алимбаев иштирок этди. Учрашувда ўзаро ҳамкорликнинг келгуси истиқболлари муҳокама қилинди.

21-23 февраль кунлари — Марказий сайлов комиссияси, АҚШ халқаро тараққиёт агентлиги (USAID) ҳамда Сайлов тизимлари халқаро жамғармаси (IFES) ҳамкорлигида **“Тенг ҳуқуқлилиқ: имконияти чекланган шахсларнинг сайлов жараёнларида иштироки”** мавзусида ўтказилган семинар-тренингда МСК аъзолари, Котибият ходимлари ва мамлакатимизнинг бир қатор ногирон фуқаролар нодавлат ташкilotлари вакилларининг иштироки таъминланди.

2 март куни — Марказий сайлов комиссиясида Раис З.Низамходжаев раҳбарлигидаги МСК вакиллари Жанубий Корея Республикаси халқаро ҳамкорлик агентлиги (КОІСА)нинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси вакиллари билан учрашув ўтказди. Музокаралар давомида келгуси сайлов жараёнларига замонавий ахборот коммуникация технологияларини жорий этилишини янада ривожлантириш бўйича халқаро тажрибани ўрганиш ва халқаро ташкilotлардан сайлов ва сайлов қонунчилиги бўйича юқори малакали мутахассис ва экспертларни жалб қилган ҳолда тажриба орттириш мақсадида ўқув-семинарлар ташкил этиш ҳамда томонлар ўртасида истиқболдаги ҳамкорлик лойиҳалари атрофлича муҳокама қилинди.

2-3 март кунлари — МСК, АҚШ Халқаро тараққиёт агентлиги (USAID), Сайлов тизимлари халқаро жамғармаси (IFES) ҳамкорлигида Марказий сайлов комиссияси вакиллари учун ташкил этилган **“Сайлов**

жараёнларини бошқариш” мавзусидаги ўқув машғулотида МСК раиси, раис ўринбосари, комиссия аъзолари ва Котибият ходимларининг иштироки таъминланди.

9-10 март кунлари — МСК, АҚШ Халқаро тараққиёт агентлиги (USAID), Сайлов тизимлари халқаро жамғармаси (IFES) ҳамкорлигида ташкил этилган **“Сайлов соҳаси бўйича етакчилик”** мавзусидаги семинар-тренингда МСК раис ўринбосари, комиссия аъзолари ва Котибият ходимлари иштирок этди.

23-март–2-апрель кунлари — Бутунжаҳон сайлов органлари ассоциацияси (А-WEV) томонидан Демократик давлатларда сайловларни халқаро сайлов стандартларига мувофиқ очик ва ошқора ташкил этиш ва ўтказишга қаратилган ўқув машғулотида МСК Котибияти ходимларининг онлайн иштироки таъминланди.

31 март куни — МСК ва Сайлов тизимлари халқаро жамғармаси (IFES) ҳамкорлик иш режаси доирасида **“Имконияти чекланган сайловчиларни сайловга янада самарали жалб этиш бўйича қўшма чора-тадбирлар”** мавзусида онлайн конференция бўлиб ўтди. Тадбирда Марказий сайлов комиссияси аъзолари, МСК Котибияти масъул ходимлари, Ўзбекистон ногиронлар уюшмаси ва жамияти, Кўзи ожизлар, Карлар жамияти ва уларнинг худудий идоралари вакиллари иштирок этди.

24-28 февраль кунлари — Беларусь Республикаси Марказий сайлов комиссияси таклифига биноан Беларусь Республикаси Конституциясига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш бўйича ўтказилган Республика Референдумида МСК аъзолари С.Курбанкулов, Г.Рахимова, Б.Юнусов иштироки таъминланди.

7 март куни — Ҳиндистон Республикасининг Панжоб, Манипура, Гоа, Уттарханд ва Утар-Прадеш штатларининг қонунчилик палатасига бўлиб ўтган сайловларни МСК аъзоси С.Курбанкулов, бўлим бошлиқлари М.Сатаев ва М.Алимбаевлар онлайн кузатишда иштирок этди.

9 март куни — Корея Республикаси Марказий сайлов органи таклифига биноан МСК аъзоси А.Ибодуллаев, Котибият бўлим бошлиғи М.Сатаев ва етакчи маслаҳатчи И.Убайдуллаевалар Корея Республикаси Президенти сайловини он-лайн шаклда кузатишда иштирок этди.

10-13 март кунлари — Туркменистон Марказий сайлов ва референдум комиссияси таклифига биноан Туркменистон Республикасида ўтказилган Президент сайловида МСК Раиси З.Низамходжаев, комиссия котиби Х.Маматов ҳамда бўлим бошлиғи М.Алимбаевлар иштироки таъминланди.

Мурожаатлар билан ишлаш йўналишида:

2022 йил 1 январдан 31 мартга қадар Марказий сайлов комиссиясига жами 39 та мурожаат, шундан 25 таси Ўзбекистон Республикаси

Президентининг виртуал қабулхонаси орқали, 14 таси фуқаролар томонидан бевосита МСКнинг ўзига келиб тушган бўлиб, (14 тадан 9 та ёзма, 4 та оғзаки, 1 та веб-сайт орқали) ушбу мурожаатларнинг барчаси тўлиқ кўриб чиқилди.

39 та мурожаатдан 11 та мурожаат муаллифига Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ҳамда Сайлов кодексининг тегишли моддалари юзасидан ҳуқуқий тушунтириш берилган. 23 та мурожаат “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Қонуннинг 25-моддасига мувофиқ мазмунан кўриб чиқишга ваколатли бўлган ташкилотларга тааллуқлилиги бўйича юборилган. 5 та мурожаат муаллифининг илтимосига биноан ҳамда такрорий мурожаатида янги ҳолат келтириб ўтилмаганлиги сабабли мурожаатни кўриб чиқиш тугатилган. Ҳозирга қадар бирорта ҳам мурожаат рад этилмаган.

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раҳбарияти ва аъзолари томонидан жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакилларини қабул қилиш жадвали ишлаб чиқилиб, мазкур жадвал асосида МСК раҳбарияти ва аъзолари, Котибият ходимлари томонидан жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакилларининг қабули ўтказилмоқда.

Марказий сайлов комиссиясида давлат тилига доир қонун ҳужжатларига сўзсиз риоя этилишини таъминлаш, давлат тилини тарғиб қилиш ва ходимлар маънавиятини янада юксалтиришга оид “Йўл хариталари”нинг ижросини ташкил этиш борасидаги ишлар изчил давом этирилди. Жумладан, Комиссия томонидан қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, дастурлар, маърузалар, ташкил этилган семинар-тренингларга мўлжалланган материаллар, плакатлар, инфографикалар, матбуотда эълон қилинган мақолаларнинг давлат тили талабларига мослиги таъминланди.